

LAUJENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Rugpjūčio-August 22 d., 1975 m.

Kaina 15c

196

PORTUGALAI PAVARĖ PREMJERĄ GONCALVES

FLORIDOS DAYTONA BEACH SIEMET RYKLIAI JAU DU ŽMONES SUŽALOJO

Vienas žikagiškis kumščiais atmušęs išgelbėjo žmogų nuo rykliaus užpuolimo

DAYTONA BEACH, Florida. — Šiurpi drama šiomis dienomis įvyko šios vasarvietės paplūdimyje, kur viduramžis beginklis žmogus nuogomis rankomis atmušė ryklį, išsigelbėdamas pats ir išgelbėdamas kitą žmogų, kurį tas jūrų žvėris buvo pradėjęs kramtyti.

Vaikščiodamas Atlanto paplūdimiu žikagiškis Julius Antoni, 59 metų amžiaus, staiga išgirdo žmogaus riksmą ir nieko daugiau negalvodamas puolė į vandens nelaimingą padėtį. Tas žmogus, Henry Peterson, 20 metų amžiaus jaunuolis, per porą dešimtų jardų nuo kranto, plaukiodamas ant pripučiamo gumino plausto, buvo užpueltas rykliaus, kuris savo pirmuoju antpuoliu dantimis Andersono dešinėje šlaunyje padarė gilų žaizdą.

Užmiršdamas pavojų savo gyvybei Antoni atbrides iki jaunuolio savo kumščiais atmušė tą žvėrį ir Petersonu velkinas nuskubėjo į krantą, kol ryklis atsipeikėjęs nesugrįžo kito karnio iš Petersono atsiaksti. Kadangi iš jaunuolio žaizdos smarkiai tekėjo kraujas ir pats Antoni gelbėdamas vaikį buvo susikruvinęs, nebuvo abejonės, kad alkanas ryklis nieko nelaukęs grįžo, o gal ir daugiau ryklių tautos atsives, kadangi kraujo spalva ir kvapas vandenyje yra rykliams geriausias masalas ir jie kraują vandenyje pajunta toli būdami.

"Antoni išgelbėjo to vaikino gyvybę (greičiausia ir savo), kadangi ryklis būtų netrukus grįžęs antrą kartą ir atsikasti, pasakė paplūdimio sargas, suteikęs Andersonui pirmąją pagalbą, kuriam ligoninėje koja buvo "visiškai pertaisyta".

Petersono tėvas, Charles Peterson, kurs prisibijo, kad jo sūnus vienos kojos neteks, pareiškė nepasitenkinimą, kad paplūdimiuose nėra perspėjimo lentų, kad saugotųsi ryklių. "Tai būtų lygu perspėjimui, kad saugotųsi perkūnijos žaibų. Nėra būdo kaip apėti faktą, kad eidamas maudytis sūriame vandenyje nebūtų rykliaus užpuolus", pasakė Bom Wheeler, Volusia apskrities pajūrio saugumo diviziono pareigūnas. Jis priminė, kad praėjusį gegužės mėnesio 20 dieną tame pačiame Daytona paplūdimyje ryklis mergaitę perkando koja.

Julius Antoni yra Arthur Rubloff and Co. ir kitų Chicagos namų manageris, kurs su savo žmona Violet šiuo metu atostogauja Floridoje.

SPRINGFIELD, Ill. — Proto ligomis sergantieji gali būti siunčiami į valstybines institucijas ir prieš savo norą, net jei neatrodo pavojingi kitiems nei patys sau, nusprendę trys federaliniai teisėjai. Nuosprendis buvo padarytas ryšium su skundu iš 1972 metų, kur 12 asmenų iškėlė bylą prieš tai, kad buvo išsiųsti į tokias institucijas prieš jų norą ir tuo būdu buvo pažeistos jų konstitucinės teisės.

IŠ VISO PASAULIO

DAVIS, Calif. — Kalifornijos universiteto veterinarijos ligoninėje veterinaras gydytojas Dr. Leighton turėjo operaciją, pirmą kartą savo amžiuje: trijų mėnesių amžiaus šuniuką Winnie jis padarė dviem kojom "mažesnę". Winnie gimė su šešiomis kojomis. Nors šuniukas ir su šešiomis gerai jautėsi, bet savininkai nutarė kojų skaičių sumažinti iki keturių. Operacija buvo sėkminga ir Winnie šiomis dienomis grįžta namo keturiomis.

MASKVA. — Tass praneša, kad sovietų laivyno Viduržemio jūroje vienas kreiseris ir vienas naikintojas praeitą ketvirtadienį atplaukė į Tunis "oficialaus draugiško šešioms dienoms vizito" Tunizijai.

INDIANAPOLIS, Ind. — Vienas valstybinio parko tarnautojas Billy Carlisle patapo išradėju ir laimėjo \$100 premiją. Jis išrado parko išėmimo vietoms toileto popieriui laikyti tokias dėžutes, kad "vandaliai" negalės nieko padaryti.

TORONTO, Ont. — Ontario sveikatos ministerijos pranešimu, 37 asmenys, kurie praeitą mėnesį lankėsi metodistų šeimų stovyklavimo vietovėse prie Kingstono, apsirgo vidurių šiltine. Jau daugiau kaip tūkstančiai stovyklavusių sveikata patikrinta, bet tikrinimas dar nebaigtas.

SAVANNAH, Ga. — Apie 150 juodųjų buvo susirinkę protestuoti kad policija praeitą sekmadienį nušovė vieną jų rasės jaunuoli Henry Brown, 21, ir kaip paprastai protestantai išsiklaide būriais išvarto "vandalius", reikiama pradėti daužyti langus ir grobstyti. Policija gaujas išsiklaide, bet vienas "vandalius" į vieno policininko veidą iššovė ir šratais užtaisyto šautuvo. Ligoninėje šratai išrankioti nepalikus didesnio sužeidimo.

TOKIO. — Vienas iš Kambodijos revoliucinės valdžios vadovas atvyko į šiaurinę Koreją, kaip spėjama, tartis su Kambodijos tituliariniu valstybės galva princu Norodom Sihanouku, kurs iki šiol laikėsi nuolačiai. Pekine vizitodami diplomatai žiniomis esą nuomonės tebėra griežtai skirtingos tarp Kambodijos komunistų valdžios ir princų, kurį Kambodijos komunistai formaliai tebeskaito savo valstybės šefu.

Juodais taškais pažymėta yra Golano aukštuma, kuria karą metu Izraelitai atėmė iš sirijiečių. Izraelio kariai buvo užėmė didesnę sritį, bet vėliau jie atidavė Sirijai Masados, Kuneitros ir Bitumijos miestelius. Sirija nori, kad Izraelis atiduotų visas Golano aukštumas.

INDIJOS VYRIAUSYBĖ PRIPAŽINO NAUJĄ BENGALIJOS VALDŽIĄ

Buvęs premjeras nesirūpino badujančiais žmonėmis, toleravo kyšininkus ir vagilius

NEW DEHLI, Indija. — Indijos vyriausybė, kad ir nenoras, turėjo pripažinti naujai sudarytą Bengalijos vyriausybę.

Indija glaudžia bendradarbiavo su prezidento šeicho Mu žibaro Rahmano vyriausybė, bet Bengalijos kariai padarė perversmą, nužudė buvusį prezidentą, išžudė jo šeimą ir krašto prezidentu prisiakino Chondakara Muštaka, savo laikui buvusį Bengalijos prekybos ministru.

Bengalijoje tvarkos nebuvo. Seichas Rahman buvo geras kovotojas už Bengalijos laisvę ir nepriklausomybę, jis net ir kankinamas nepasidavė Pakistano policijai, bet jis buvo netikęs krašto administratorius.

Bengaliją užpuolė įvairios nelaimės, potvyniai, liutys, ligos, badas, bet prezidentas Rahhanas konkrečių žingsnių nesiėmė badui ir ligoms pašalinti. Jis net neparašė tinkamo prašymo užsieniečiams, kad padėtų nelaimės ištiktą tautą. Daugiausia nukentėjo Indijos Gandhi vyriausybė, nes Indija keliais atvejais padėjo Bengalijai.

Vikingas išskriejo į Marsą

Cape Canaveral, Fla. — Erdvėlaivis Vikingas, "nugalėjęs visą eilę nenumatytų ir ankščiau nepastebėtų kliūčių, praeitą trečiadienį pakilo į padangę, apsisuko apie Žemę ir pasileido tiesiai į Marsą.

"Vikingas" tikisi savo tikslą pasiekti už 11 mėnesių. Per tą laiką jam teks nukristi 505 milijonus mylių.

"Vikingas" nėra žmogaus, bet jis "planuoja" nusileisti Marso paviršiuje ir nustatyti, ar kada nors buvo kokia gyvybė planetoje.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Žinovai pranašauja, kad už galioną gazolino teks mokėti iki 90 centų, kad bus panaikinta gazolino kainų kontrolė. Vėliau, sako, tos kainos nukris.

◆ Vokietijoje, Maize, pas senų knygų mėgėjų, rastas pirmas spausdintos biblijos egzempliorius.

◆ Sekretorius Kisingeris išskrido į Egiptą ir Izraelį. Jam teks tartis su arabais ir izraelitais. Jis planuoja, kad per 10 dienų bus galima susitarti dėl Artimųjų Rytų taikos.

◆ Portugalijos komunistai įsitikino, kad kraštui "liaudies demokratijos" jie neprimės. Jie būtų labai patenkinti, kad naujoji valdžia visai jų neišmestų iš Portugalijos.

◆ Komunistai paleido gaudą, kad naujo krašto premjeru prezidentas Gomes pakvies vidaus reikalus tvarkantį gen. Otelo Carvalho, daugiau simpatizuojantį Kinijos, negu Maskvos komunistams.

◆ Prezidentas Niksonas pranešė kongreso komitetui, kad jis leis paskelbti visas įkalbėtas magnetines juosteles ir kitus dokumentus, bet jis pirmą kartą pats tuos pasikalbėjimus išsklaidys.

◆ Kinijos laikraščiai skelbia, kad sovietų karo lėktuvai labai dažnai skraido Kinijos erdvėje.

NUKRITO LĖKTUVAS

DAMASKAS, Sirija. — Bandydamas nusileisti Damasko aerodrome čekoslovakijos lėktuvas su 128 žmonėmis nukrito ir susprogo. Iš visų 128 keleivių beliko gyvi du — mažas vaikas ir suaugęs vyriškis. Kurie buvę išlikę gyvi nuo lėktuvo sprogdimo, žuvo ugnyje jam užsidegus.

Tajuje prasidėjo neramumai

BANGKOKAS, Taju. — Taju premjeras Kokrit Pramoj pranešė parlamentui, kad visa, me Tajuje prasidėjo neramumai. Prieš porą dienų nepažįstami žmonės įsiveržė į jo butą ir padarė daug žalos.

Dabar Tajuos sostinėje reikalai tvarkosi, streikavusieji policininkai jau vėl atvyko į nuvadą ir prižiūri tvarkos. Bet neramumai prasidėjo visoje Lampoon provincijoje. Neramumai prasidėjo pirmą policijos streiko dieną. Policininkai buvo nepatenkinti, kad valdžia išleido iš kalėjimo apie tūkstantį neramumų, protestavusių prieš policiją ir valdžią.

Policija bandė užimti visas Lampoon provincijos įstaigas, bet įveikti tvarką, bet nepajėgė. Vietos bankai ir didesnės krautuvės užsidarino duris. Savininkai bijojo, kad policija pati nepradėtų plėšikauti.

JAV miestai juoduoja

SEATTLE, Wash. — Carlton Goodlett, juodųjų laikraščio 142 leikėjų sąjungos pirmininkas, spėja kad nebetoli, ateityje iš 14 didmiesčių dešimties miestų merai bus negrai, kadangi daugumas balsuotojų miestuose bus negrai. Goodlett perspėjo, kad rasizmas gali sugriauti net didžiasias valstybes, dėlto reikią pašalinti bet kokias rasizmo tendencijas užtikrinant negrams darbo ir gyvenimo sąlygas. Goodlett primena, kad JAV, bėse negrų yra tiek, jog gyven tojų skaičiumi sudarytų vidutinio didumo valstybę.

Išgelbėjo nuo tigro

PHOENIX, Ariz. — Tik šautu šūviais buvo nugintas šalin Bengalijos tigras, pradėjęs drąsiai jauna vyrą Erik Knoph, 21, kurs perlipęs 30 pėdų aukštą barjerą įėjo į tikro narvą Phoenixo žvėryne. Policijai jis pasisakė tai padaręs dėl "šposo". "Sposininkas" skubiai nugabentas į ligoninę, kur yra kritikoje padėtyje. Doktorai sako, kad Knopho abidvi kojos yra sukančios iki kaulų, dešinė ranka ir krūtinė dantimis suraizyta ir visame kūne daug gilių žaizdų.

HELGRADAS, Jugoslavija. — Sešiolikos Jungtinių Valstybių kongresmanų delegacija atvyko aštuonių dienų oficialiam vizitui. Delegacija, kurią vadovauja Atstovų Rūmų pirmininkas (speaker) Carl Albert prieš tai vizitus atliko Sovietų Sąjungoje ir Rumunijoje.

◆ Jungtinės Tautos atmetė Kubos reikalavimą svarstyti Purto Rico prašymą leisti kraštui būti nepriklausomam. Patys portorikičiai nenori atsiskirti nuo JAV.

KARIAI DAVĖ PREZIDENTUI 7 DIENAS VALDŽIAI PAKEISTI

Gen. Vasco Goncalves labai nenoriai traktasi iš muinisterio pirmininko kėdės

LISABONAS, Portugalija. — Pulk. Ernesto Melo Atunes vadovaujama delegacija aplankė prezidentą Costą Gomes ir jam patarė pavarėti premjerą Vasco Goncalves 7 dienų laikotarpyje, jeigu nenori, kad būtų nuverstas dabartinė valdžia ir visa karo jėgų organizacija.

Pulk. Atunes pranešė prezidentui, kad 85% visų Portugalijos karo jėgų nepritaria gen. Vasco Goncalves vedamai komunistinei politikai. Jis pridėjo, kad kariuomenė imsis žingsnių pakaitoms padaryti, jeigu prezidentas reikalo nepaskubins. Jie pastebėjo, kad prezidentas turi teisę alleisti premjerą, jeigu jis nori.

Delegacijoje buvo 10 žmonių, jų tarpe svarbesnių garbūnų viršininkai, visų ginklų rūšių štabų viršininkai ir gen. Otelo Carvalho karo ir vidaus policijos viršininkas. Delegacijai vadovavo pulk. Atunes, kuris stoja už demokratinių vyriausybę ir reikalauja, kad būtų leista steigiamajam seimui paruošti konstituciją. Jis nori, kad visos demokratinės grupės įteiktų vyriausybėn. Pulk. Atunes buvo Portugalijos užsienio reikalų ministras. Jis gerai pažįsta krašto vidaus ir užsienio reikalus. Manoma, kad jis gali būti naujos vyriausybės premjeras.

Pasitariman buvo pakviestas ir dabartinis premjeras Vasco Goncalves. Jis nenorėjo pasitraukti, bet maldydamas, kad ir gen. Otelo Carvalho pataria gen. Goncalves atleisti, jis sutiko atsistatydinti, bet pareikalavo leisti jam dar vieną savaitę pavaldyti kraštą, kol bus sudaryta naujoji vyriausybė. Keisčiausia, kad visi sutiko patenkinti besitraukiančio premjero prašymą. Dageitū stebina gen. Otelo Carvalho Bengalijos tigras, pradėjęs drąsiai jauna vyrą Erik Knoph, 21, kurs perlipęs 30 pėdų aukštą barjerą įėjo į tikro narvą Phoenixo žvėryne. Policijai jis pasisakė tai padaręs dėl "šposo". "Sposininkas" skubiai nugabentas į ligoninę, kur yra kritikoje padėtyje. Doktorai sako, kad Knopho abidvi kojos yra sukančios iki kaulų, dešinė ranka ir krūtinė dantimis suraizyta ir visame kūne daug gilių žaizdų.

Prezidentas Gomes, susitaręs dėl premjero Vasco Goncalves atleidimo, padarė dar vieną tikrai portugaliską dalyką. Jis pranešė spaudai ir radijo atstovams, kad premjeru Goncalves valdžia ves darbus tik tai kelias dienas, kol bus sudaryta naujoji vyriausybė, bet tuojuo prisaikdinęs naujus žmones įvairioms atsakingoms ministerijų pareigoms. Prisaikdindamas kitus departamentų direktorius, jis pastebėjo, kad vyksta tikrai portugalams suprantamas dalykas. Visi žino, kad ši vyriausybė veiks

tiktai kelias dienas, o dabar mes prisaikdiname pareigūnus, kurie toje besitraukiančioje vyriausybėje turės tvarkyti ministerijų bėgamuosius reikalus.

Komunistų partijos sekretorius Alvaro Cunhal pareiškė, kad jis sutinka su premjero Goncalves pasitraukimu. Jis priėjo įsitikinimo, kad dabartinis premjeras nepajėgia duoti komunistams reikalingos protekcijos. Portugalijos šiaurėje išdeginti visi komunistų centrai. Jis pats buvo nuvažinęs į šiaurę, norėjo sukviesti didelį mitingą, bet liepė nutraukti paruošiamuosius darbus ir atšaukti "masinį" mitingą. Alcobacos įvykiai jį įtikino, kad Portugalijoje komunistinių jėgų labai mažai.

Wigoda bereikalo leidžia pinigus

CHICAGO, Illinois. — Buves 49-to vardo aldermanas Paul T. Wigoda skundėsi Apeliacijos teismui dėl jam uždėtos vienerių metų kalėjimo bausmės. Wigoda buvo nuteistas už paėmimą \$50,000 kyšio, kai reikėjo pakeisti jo varde esančią zoną.

Jis ne tik kyšį paėmė, bet federalinei valdžiai nieko nepranešė apie valstybei priklausančius metų kalėjimo bausmės. Wigoda turės sumokėti stambią sumą advokatai ir tūpti viešioms metams į kalėjimą.

Wigoda turės sumokėti stambią sumą advokatai ir tūpti viešioms metams į kalėjimą.

MONTREAL, P. Q. — Gilles Hebert, 32 metų amžiaus, kurs pabėgdamas iš kalėjimo birželio 27 dieną vieną kalėjimo sargą nušovė, antrą sužeidė, praeitą antradienio naktį draug su kitu pabėgėliu buvo policijos sugautas. Nors abudu buvo ginkluoti, bet aštuoniems policininkams staiga apsupus pasidavė be pasipriešinimo.

Šilta, galimas lietus. Saulė teka 6:05, leidžiasi 7:42.

ORAS

HELSINKIO KONFERENCIJA

(Tęsimys)

KAS TOLIAU

Prieš mus dabar iškyla klausimai — kokios politinės sąlygos susidarys po Helsinkio konferencijos ir kokios taktikos ir priemonių teks imtis tolimesnėje lietuvių tautos laisvės kovoje. Nors bendri ateities kontūrai jau ima ryškėti horizonto, bet dar per anksti juos svarstyti. Reikia po šios pamokos gerai įsikalti ir galvą, kad lietuviams negali būti primesti savo politikos vakariečiai, bet veikti pagal bendrą Vak. Demokratijų nustatytą politiką. Čia itin svarbu numatyti, ar vakariečiai likviduos egzistencinius veiksnius ar leis jiems persitvarkyti ir prisiderinti prie naujų sąlygų. Nuo to priklausys tolimesnės lietuvių veiksmų struktūra ir galimūmų pasidalyti darbo barais. Tačiau tai abejotina prie-

laida, greičiausiai egzistenciali kaip šaltojo karo simboliai, bus likviduoti ir tokiu atveju ALTur reikia iš anksto pasiruošti.

ALTas jau įrodė, kad nepasimetė artėjančio lūžio akivaizdoje ir sąmoningai skynė kelią į ateitį, nežūrint visų daromų jam kliūčių iš egzistencinių veiksmų ir frontininkų pusių. Atėjo laikas aiškiai ALTui deklaruoti savo politiką. Visų pirma, ALTas privalėtų pasiūlyti prez. Fordui Amerikos lietuvių išeivijos vardą padėkoti už jo pareikimą Lietuvos laisvės klausime ir pilnai indorsuoti jo pasakytą kalbą Helsinkio konferencijoje, kurioje nustatytos gairės tolimesnei Vakarų demokratijų politikai. ALTas tuo savo žygiu atsiektų du tikslus — atstatytų Amerikos lietuvių išeivijos ištikimybę šiam laisvės kraštui, pareikštų pasitikėjimą prezidentui vedamajai politikai ir aiškiai atsirubėžiuotų nuo visų lietuviškų Amerikos niekintojų ir šmeižikų.

Atmintina, kad Amerikos Lietuvių Tarybos statute pirmuoju paragrafu taip nusakytą lietuvių išeivijos paskirtis: „Amerikos Lietuvių Taryba (ALT) siekia jungti visas Amerikos lietuvių demokratines jėgas bendram darbui — remti, palaikyti ir skleisti pagrindinius demokratijos dėsnius lietuvių tarpe; ginti ir saugoti Jungtinių Amerikos valstybių nepriklausomybę, ir demokratiją santvarką; remti ir palaikyti visų tautų — didelių ir mažų — lygias teises ir laisvę ir nepriklausomą valstybinį gyvenimą; kovoti už pagrindines žmogaus asmenų teises“.

Nuo pat ALTo įsikurimo pradžios, Amerikos lietuvių išeivija nekritikavo JAV valdžios, išskyrus aiškią demokratijos priešų, dėl sudarytos karinės sąjungos su Sovietų Sąjunga ir visa širdimi rėmė Amerikos karo pastangas. Tuo keliu įgyjo didelį pasitikėjimą Amerikos tautoje ir jos valdžios organuose, kurio dėka lietuvių laisvės kova galėjo būti išlaikyta gyva iki šios dienos.

Dabar, po Helsinkio konferencijos, įvykus dideliame liūziui pasaulinėje politikoje, kurioje egzistenciali veiksniai ar jų garsiakalbiai nesugražins į senas vėžes, teks ALTui imtis didelės atsakomybės. Plačiai skleidžiama lietuvių spaudoje neapykanta Amerikai ir jos prezidentui, be abejones, pasiekia atitinkamus amerikiečių organus.

ALTas savo pareikšime prezidentui ir Amerikos spaudai turi išlaikyti šias sudaromas neigiamas nuomones apie lietuvių išeiviją, aiškiai pasakant, kad absoliuti Amerikos lietuvių išeivijos dauguma yra ištikima Amerikai, jos idealams ir įsipareigoja vadovautis Helsinkio konferencijos nutarimais — siekiant taikintomis priemonėmis gerų ir nesuvaržytų santykių su lietuvių tauta ir padėti jiems atkovoti žmogaus laisvės ir teises. Tik tokiu keliu ALTas gali atitaisyti sudarytą Amerikos lietuvių vardą ir vėl atgauti pasitikėjimą Amerikos tautoje ir vyriausybėje, be kurių pagalbos jokia lietuvių tautos laisvės kova yra neįmanoma.

Viduriniame fronte, įsisiurbavus koncentruotam puolimui prieš ALTą tikslu sugrįžti šią instituciją, reikalinga ne atsikirstinėti kiekvienam puolimui, bet išdėstyti išeivijai savo principus ir įrodyti faktais bei argumentais, kodėl Amerikos lietuvių išeivijai tenka perimti vadovybę tolimesnėje lietuvių tautos laisvės kovoje ir kuria kryptimi teks pasukti politiką, prisitaikant prie naujai sudarytų sąlygų. Gali kilti abejonės, ar ALTas turi teisę imtis pilnos atsakomybės už lietuvių tautos lais-

Chicago gali didžiulius savo gražius parkais. Čia matomas Grant Parkas.

Reikia daugiau tikslumo

Per eilę Naujienų numerių buvo dedamas gana įdomus, nors kartais ir įkyrus Juozo Karikūto kefonio po Pietų Amerika aprašymas. Daug ką žinome apie Pietų Ameriką, tačiau kaip gerai įvertinti, o vis labiau gerokai nusmerkti. Žmonės, mat, bėdini, kalba žargonais, prie ponikšmo stalo nemoka linkamai elgtis. Tokie išėjo Pietų Amerikos lietuvių Juozo Karikūto „Zvilgėnys“ į Pietų Ameriką.

Taip žvilgsniuodamas į Pietų Ameriką, keliauninkas čia klaidinti skaitytojus fantastiškais tvirtinimais. Pavyzdžiui, Naujienose, liepos 12 dieną, 1975 metų numeryje, Juozas Karikūtas rašė apie Argentinos miestą Cordobą:

„Sakoma, kad Cordoba įkurta kartaginiečių jau 52 metais prieš Kristų. Čia vyravo romėnai ir už tai išaugo prekybos miestai. Vėliau, 711 metais buvo užimta maurų ir išugdyta ne tik prekyba, bet ir mokslo židiny. Joje yra apie 600 mečečių, apie 80 mokslo institucijų. Turi viešąją biblioteką, kurioje yra 789.000 tomių įvairiausių leidinių. Taip pat yra arkivyskupo rūmai, graži baroko katedra. Jis čia turi mokslo akademiją, observatoriją ir meteorologijos institutą. Gal todėl šis miestas... ir tt“.

Cordobos lietuvių, pamatę tokį aprašymą, net žaksči iš nustebimo emė. Nei čia yra 600 mečečių, nei čia yra kokių

vės kovą, paliekant antroje vietoje kitus veiksmus? ALTo statuto 6-me paragrafe pasakyta: „Kooperuoti su Lietuvos Respublikos įstaigomis ir Lietuvos piliečių susibūrimais, kurių tikslai atitinka ALTo tikslus“.

Iš šio paragrafo seka, kad ne ALTas turi paklusti egzistenciniams veiksniams, bet priešingai, egzistenciali veiksniai — ALTas, kaip šio krašto piliečių organizacija egzistencinių veiksmų atžvilgiu atstovauja Amerikai ir jos vedamai politikai. ALTas iš principo negali palaikyti jokios politikos, nukreiptos prieš Ameriką ir jos idealus, nesvarbu ar tai patinka ar nepatinka egzistencialiems veiksniams.

Suprantama, kad tai begaliniai sunkūs uždaviniai, prieš kuriuos šiame kritiškaime laikotarpyje yra pastatytas ALTas. Netolima ateitis turės įrodyti ALTo užimtos pozicijos teisingumą, nes anksčiau teisingai numatė artėjantį pasaulinės politikos lūžį, kuo nesugebėjo įžvelgti nė vienas iš egzistencinių veiksmų. Right is might, sakydavo Linkolnas ir tuo principu, besivadovaudamas nuguldavo didžiausius sunkumus. Nuo ALTo laimėjimo priklausys visa tolimesnė lietuvių tautos laisvės kova.

(Pabaiga)

Ugniagesių dalia

PHILADELPHIA. — Didžiausiuose JAV rytuose žibalo rafinerijai staiga uždegtus, trys ugniagesiai liepsnų staiga apsupti sudegė kaip žibintai, pasakė pats vos išlikęs gyvas ugniagesių komandieris Joseph Rizzo, kai gaisras, kuris buvo matomas už 20 mylių, staiga išsipletė į ketvirtinines pusmylios plotą. Gaisras prasidėjęs sekmdienio rytą aštunt visų smarkumu tebedegė ir pirmadienį. Sumobilizuo-

ti apie 500 ugniagesių nieko negalėjo padaryti. Gaisrininkų nuomone, gaisras degs iki trijų dienų.

Be trijų sudegusių, dar trys gaisrininkai neberandami, o penki gaisrininkai ir 8 kiti daugiau ar mažiau apdegti.

MIKRONEZIJA. — Kaip didelis yra Pacifiko okeanas, nustatyta kad jame sutilptų visa Azija, Afrika, Pietinė ir Šiaurinė Amerika, Europa, Australija ir Antarktika, ir dar apšviat vietos liktų dviem tokioms šalims kaip Jungtinės Valstybės.

YOKOHAMA. — Japonija. — Panamoje įregistruotas kroviniam gabenti laivas Sea Bear netoli Japonijos krantų apvirtė ir nuskendo, bet netoli pasitaikę kiti laivai visus 22 Sea Bear įgulos vyrus išgelbėjo. Laivas tebeplaukdamas, nors jūra buvo rami, jau pradėjo duoti nelaimės signalus. Kokia priežastis buvo laivui apversusi dar nepaaiškinta.

dobą iš Lietuvių Enciklopedijos, tomas IV, pusl. 98. Tikrai jis nepastebėjo, kad Cordoba yra dvi. Viena yra senas miestas Ispanijoje, o kita yra naujas miestas Argentinoje. Keliauninkas Juozas Karikūtas prirašė Argentinos miestui Ispanijos miesto istoriją! Cordobos lietuvių ieško savo mieste 600 mečečių keliauninko apraše, bet nesuranda. A. Adomėnas

NAUJIENOS

VISI TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čia gieslės leidykla. 101 psl. Kaina \$1.00.

Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikauskių ir intymų nuotykių aprašymas, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 101 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos „Metai“ poetu Nuto Kasterio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DUK v. 1. Nuto bruozas, paimti iš laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istorija. 101 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Auguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas u atsispaus galima išvysti atsilankius Naujienos arba atsiuntus čekį į mūsų biuro.

NAUJIENOS

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos ir krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENU RUDENS PIKNIKAS

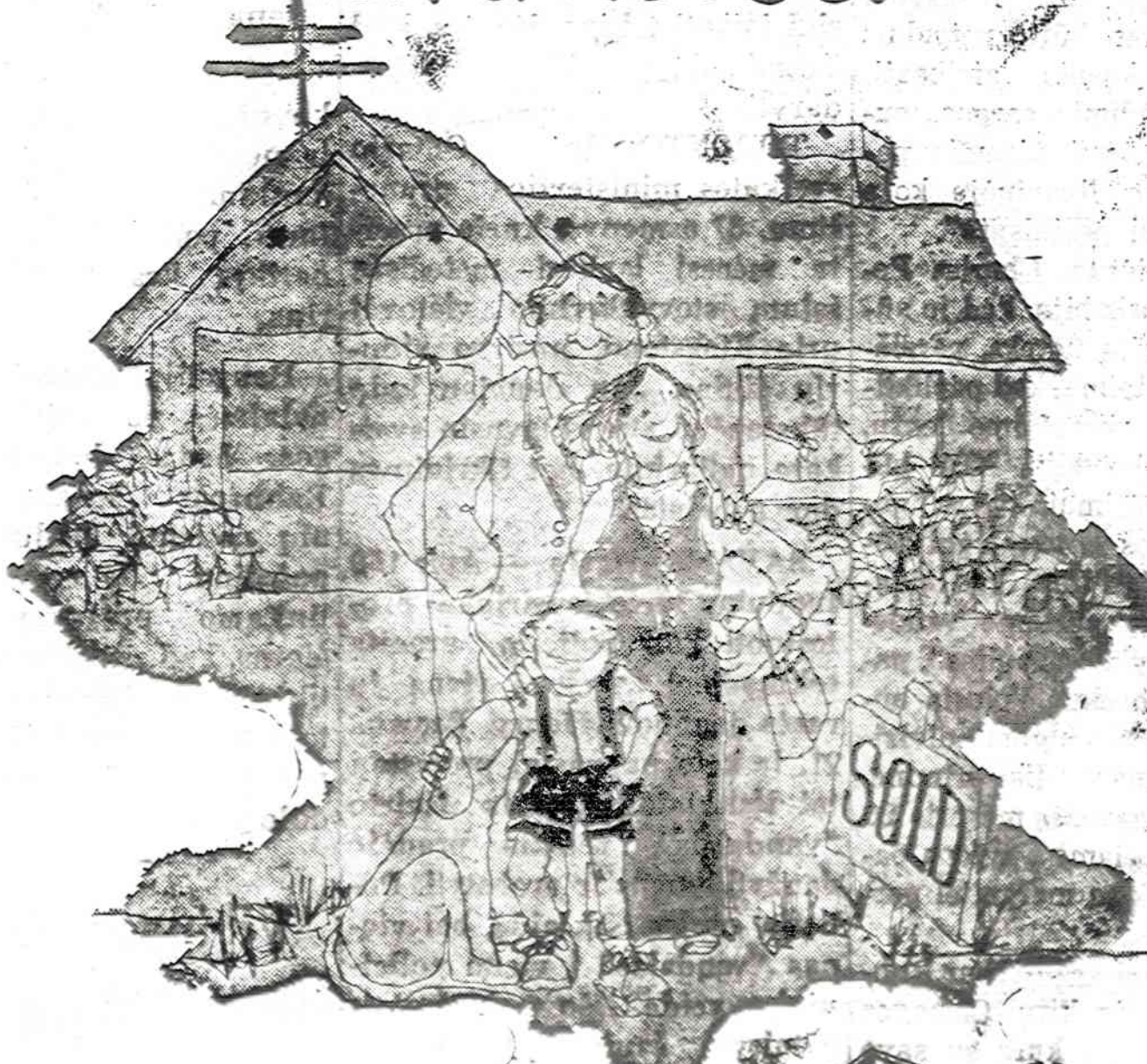
IVYKS SEKMADIENI,

Rugsėjo mėn. 7 d.
POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į „N.“ pikniką

Bonds
are for saving up
for a down payment
on a house.

Bonds can make buying a house a lot easier. Just sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Every payday, an amount you specify is automatically set aside from your check and used to buy U.S. Savings Bonds. Before you know it, you'll have a nest egg big enough to buy a little nest of your own U.S. Savings Bonds. A good blueprint for a house of your own.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KAIP MASKOLIAI NAIKINO MAŽĄ LIETUVĄ

1944–1948 metais

(Tęsinys)

d) Žmonių maršimas badu

Okupacijos pradžioje maskoliai civiliams jokio maisto nedavė. Tik po mėnesio, gegužės gale, prasidėjo pirmieji duonos skirstymai. Labai vandeninga duona buvo skirstoma po 400 gr. dieną tik 6 darbus varomiesiems asmenims. Deja, jos teikimas buvo labai nereguliarus ir pasiliko iki 1946 m. vasaros vienintelis Karaliaučiaus gyventojų iš okupanto gautas maistas. Nuo tada dirbantieji retkarčiais gaudavo ir kitokio maisto, o vėliau už darbą buvo ir atlyginimas mokamas.

Antruoju žmonių maisto šaltiniu tapo Karaliaučiaus apylinkės laukai. Ten užaugo ir prinoko 1944 rudenį pasėti žiemkėniai, ir jų grūdai tapo svarbiu žmonių maistu. Eiklesnieji gyventojai nuėmė 1945 m. derlių ir grūdais bei kavos girtelėmis sumaltais miltais lengvino kasdieninį alkį.

Kadangi žmonės nespėdavo laiku nuimti viso derliaus, todėl rugių laukai kiekvieną rudenį patys apsisėdavo natūraliu būdu, ir taip pasiliko ir 1946 bei 1947 metais žmonių dangiška miana (dangaus duona).

Nepaitym, kad žmonės sten-

gėsi įvairiais būdais pasirūpinti maisto ir maisto pakaitalų, badas pasiliko visą maskolių okupacijos laiką karčiausiąja Maž. Lietuvos gyventojų rykštimi, ir daugiausiai žmonių mirė nuo bado. (Literat. nr. 25).

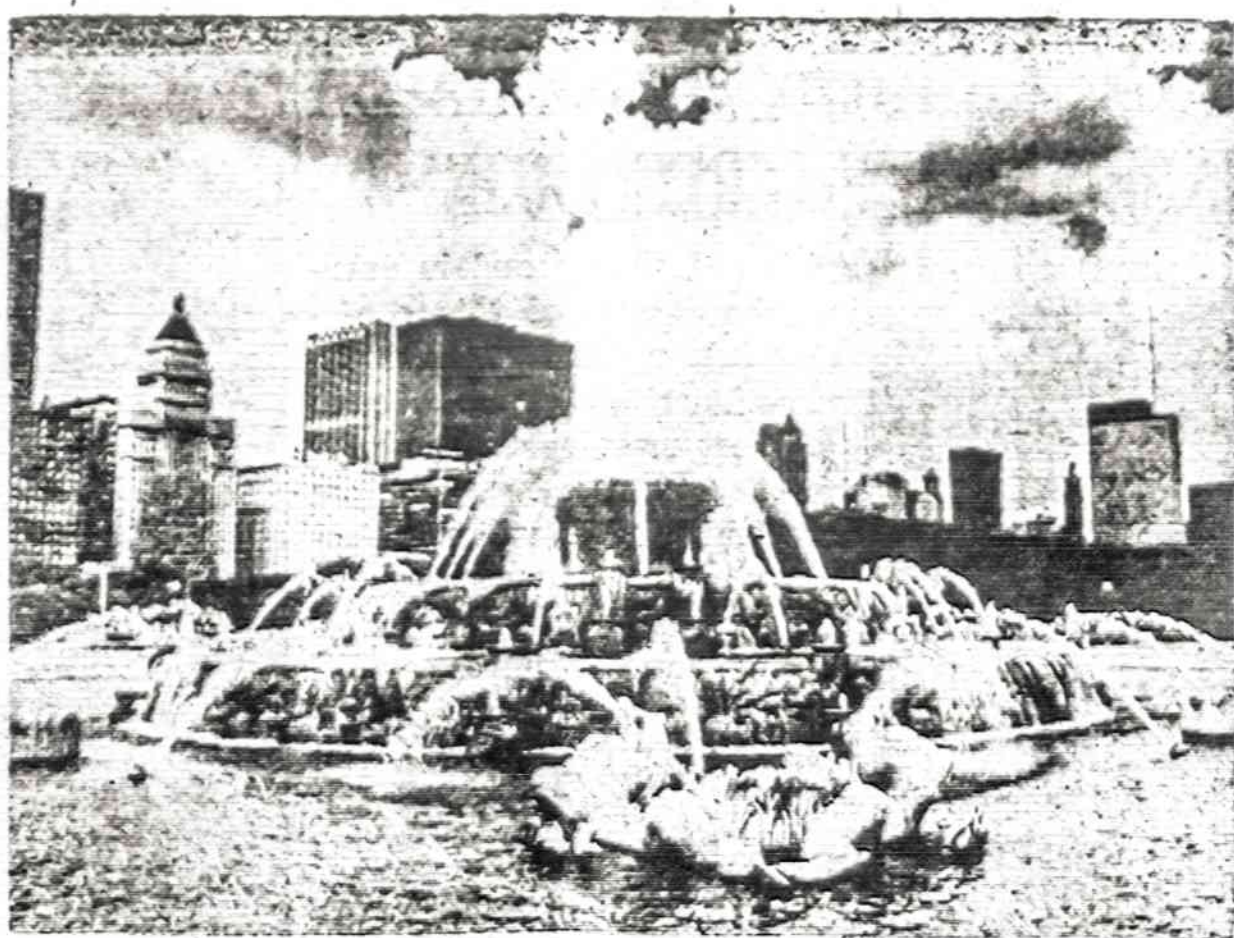
e) Žmonių naikinimas ligomis

Manyti, kad civiliams buvo kokios nors teisės paliktos, būtų toli apsirinkta. Kiekvienas maskolis galėjo vietos gyventojus aprekti, mušti, užmušti, nušauti, prievartauti ar apipiešti — jie niekur negalėjo pasikęsti, niekas jų neužtarė. Ir tokia padėtis tęsėsi iki žmonių iškraustymo į Vokietiją.

Tokios išorinės aplinkybės labai slėgė nelaimėn patekusius žmones. Nematydami jokios išeities, jokio šviesesnio rytojaus, veikiami bado ir grasomų mirties, jie puolė į beviltišką desperaciją, kurios vedė į tūkstančius savižudybių.

Kartu su bendrąja tarša ėjo užkrečiamųjų ligų bangos. Skarlatina, visokios šiltinės, tuberkuliozė, kraujuota dezinterija ir kitokių epidemijų banga po bangos, dažnai ir kelios kartu, užgūlė išvargintus ir išbadėjusius gyventojus.

Kadangi Vokietijos gyventojai prieš daugumą limpamų li-

Buckingham fontanas Chicagoje.

gų nebuvo skiepyti ir kovai su epidemijomis neparuošti, todėl sirgusių procentas buvo didelis. Tik maža susirgusių dalis pateko į ligoninę — kita buvo likimui ir mirčiai palikta. Epidemijos ne tik kamavo gyventojus, bet grėsė ir okupanto kariuomenei. Todėl maskoliai susirūpino pavojinga sveikatos padėtimi ir stengėsi ją kontroliuoti. (Literat. 25).

f) Civilių ligoninės Karaliaučiuje

Tam tikslui jie parinko iš Karaliaučiaus likusių vokiškųjų gydytojų profesorių Dr. Starlingerį ir pavadė jam steigti ir vadovauti civilių ligoninei.

1945.4.21 Starlingeris atidarė buvusioje universiteto nervų klinikoje pirmą ligoninę epideminiams ligoniams ir pavadino ją „Ligoninė New York“. Pirmą dieną į ją prisistatė 12 šiltine užkrėstųjų, 7 leprininkai iš Klaipėdos leprosinijos ir keli dizenterija sergantieji. Tais pačiais metais jis atidarė antrą ligoninę, pavadinę ją „Ligoninė St. Elizabeth“. Abiejose ligoninėse buvo 200 lovų. Iki 1947, ligoninės prigludė 13,200 ligonių.

Pirmą veiklos mėnesį rusai ligoninei nedavė jokio maisto. Bet nuo gegužės 21 d. prasidėjo serkantis aprūpinimas: ligonys gavo 400 gr. duonos, kiek žuvies, kartais ir konservų, kelis gramus cukraus ir riebalų; vidutiniškai 1,000 kalorijų ligoniui. Personalas tegavo labai nereguliariai 400 gramų vandeningos duonos.

Personas susidarė pamažu pradžioje iš laisvu noru prisistatusių kelių profesinių sesučių ir trijų moteriškų gydytojų. Starlingeris rašo: „dviejų vokiečių“ ir „lietuvių Dr. Zannus“.

Šita daktarė Zannus buvo gydytoja Dr. Zauniūtė, prieš karą praktikavusi Klaipėdoje, kilusi iš Pietnėmūnijos, iš Rokačių kaimo, Lankos apskrityje ir mūšio Užsienio Reikalų Ministerio Dr. Dovo Zauniaus tikroji sesuo. Iš Karaliaučiaus Dr. Zauniūtė, matoma, grįžo į Klaipėdą, kur ji 1951 m. sausio mėn. mirė širdies liga.

Ligoninės neturėjo ir negavo jokių vaistų; todėl jos negalėjo gydyti, bet turėjo apsiriboti pacientų slaugymu. Iš 13,200 pacientų mirė 2,700, t. y. apie 20%. Iš 7 leprininkų mirė 6; iš 500 haemocolitės sergančiųjų mirė 180 — 36%, iš 7,700 šiltine sergančiųjų mirė 1,850 — 24%, o iš dėmėtos šiltinės 1,200 ligonių mirė 300 — 25%.

g) Mirtis Karaliaučiuje ir jos balansas

Prieš Antrą pasaulinį karą Karaliaučiuje buvo 372,000 gyventojų. Kuomet 1945 m. paskutinį kartą vyko maisto kortelių padalinimas, jų atsiėmė 90,000. Starlingeris sprendžia, kad kapituliacijos metu mieste galėjo būti 110,000 žmonių.

Rusai 1945 m. birželio gale pravedė gyventojų registraciją, kuri parodė, kad mieste bebuvo 73,000 žmonių; reiškia, nuo Karaliaučiaus kapituliacijos (1945.4.9) iki birželio galo buvo dingę 37,000 žmonių. Negalima leisti, kad jie visi būtų mirę. Mat, maskoliai okupacijos pradžioje iš Karaliaučiaus atrinko daugelį vyrų ir stipresnių moterų ir juos rikiuotėje, pėsčius išsivare į Maž. Lietuvos mažesnius miestelius įvairiems darbams, ypatingai griuvėsių valyti ir kelių taisyti. Starlingeris apskaičiavimu iš tų 37,000 mirė apie 25,000. Keturiolika žmonių pasitaikiusios mirties priežastys buvusios visiškos nusilpimas, badas, ligos ir nužudymai.

Iš ambulatorijų gautų pranešimų, iš gatvių starostų pateiktų skaitlinių ir iš specialių apklausinėjimų Starlingeris sudarė Karaliaučiaus gyventojų mirtimo statistiką. Iš jo patiektų skaitlinių galima sudaryti tokią apžvalgą:

1945 m. birželio gale maskoliai besuskaitė Karaliaučiuje 73,000 gyventojų. Iki tol mirė 25,000 — 23% iš 110,000

1945 m. spalio gale bebuvo 58,000 žmonių. Mirė 15,000 — 20% (iš 73,000).

1946 m. buvo gale bebuvo 43,000 civilių. Mirė 15,000 — 26% (iš 58,000).

1946 m. spalio mėn. beliko 38,000 žmonių. Mirė 5,000 — 12% (iš 43,000).

1947 m. kovo mėn. bebuvo 25,000 žmonių. Šaltą 1946-47 m. žiemą išmirė 13,000 žmonių — 30%.

Šitą 25,000 gyventojų likutį maskoliai 1947 m. rudenį ir 1948 m. pavasarį išvežė į Vokietiją. Jei patiektos skaitlinės ir kiek svyravusios, tuomet trys skaitlinės pasilieka nepakeičiamos:

1945 m. prieš kapituliaciją Karaliaučiuje maisto kortelių atsiėmė 90,000 žmonių. 1945 m. birželio gale maskoliai besuskaitė 73,000 civilių Karaliaučiuje. 1947-48 metais iš Karaliaučiaus buvo išvežti visi civiliai į Vokietiją; jų bebuvo 25,000 žmonių. Taip maskoliai Karaliaučiuje nužudė iš 110,000 civilių 85,000 žmonių. (Literatūra, 25, psl. 4-12).

B. Klaipėdos krašto gyventojų trėmimai

Jau 1944 m. gale visas Klaipėdos kraštas pateko į rusų rankas. Pastariesiems staiga įsiveržus, iš 150,000 krašto gyventojų apie 100,000 spėjo pasitraukti į Rytprūsius, o 50,000 bebėgdami buvo rusų kariuomenės pralenkta ir atgal grąžinti. Klaipėdos kraštas buvo maskolių išlaisvintu kraštu skaitomas ir jau 1945 m. pradžioje de facto perduotas pavergtos Lietuvos Tarybų Respublikai. Jo įstatymais grąžinamas Lietuvai tęsėsi iki 1947 me-

nių — 4,500 žmonių. Antroji deportacijų banga: 3 traukiniai po 1,500 žmonių — 4,500 žmonių.

1949: Pirmoji deportacijų banga: 3 traukiniai po 1,500 žmonių — 4,500 žmonių. Antroji deportacijų banga: 3 traukiniai po 1,500 žmonių — 4,500 žmonių. Trečioji deportacijų banga: 3 traukiniai po 1,500 žmonių — 4,500 žmonių. Tokiu būdu gauname, kad vienais 1948 ir 1949 metais 22,500 Klaipėdos krašto gyventojų buvo už Uralo išvežti. (Literatūra Nr. 30).

Pavienių deportacijų būta ir vėliau. Bet jų, deja, negalima statistiniai registruoti. Pridėjus anksčiau išvežtųjų skaičius, gauname, kad mažiausiai 30,000 klaipėdiškių gavo Sibiro paragauti. Jų dauguma buvo deportuota į

stis tarp Uralo ir Baikalo ežero. Kita dalis pateko į Leningradą jūrų pakrantes. Kadangi iš 30,000 ištremtųjų klaipėdiškių tegrįžo apie 10,000, maskoliškieji budeliai yra sunaikinę bent 20,000 Klaipėdos krašto gyventojų, jų tarpe ir visiems pažįstamus mažlietuvius Adomą Brauką, Endrį Borchertą ir kitus.

(Bus daugiau)

Kels pieno kainą

WASHINGTONAS. — Amerikos Pieno Gamintojų Federacijos kalbėtojas Patrick Healy pranešė, kad pieno vartotojai ne užuolios turės mokėti už pieno galioną 8 centais daugiau. Esą vartotojai turėtų būti iš anksto informuoti, kad kainos pakils ateinančių mėnesių.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4%
a year
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

212 WEST CERMAR ROAD

PETER KAZANASKEAS, President

HOURS: Mon.-Tue.-Fri. 9-4 Thur. 9-3 Sat. 9-1

CHICAGO, ILLINOIS 60608

Phone: Virginia 7-7747

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIEŅOSE"
SU DIDELĖMIS NUOLAIDOMIS:

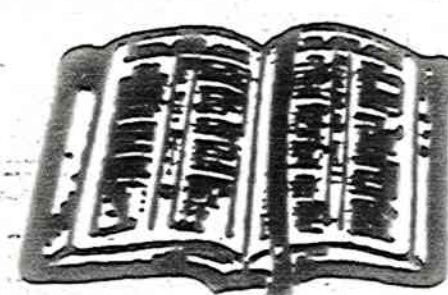
Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis.
Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES.
Kelionės po Europą išpildžiai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsikuntus čekį arba money orderį.

NAUJIEŅOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai aplėdžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapočinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsinys. Tai yra Amerikoje besikuriantis ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ŽIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymas, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuralis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpildžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuralis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna Inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJO SUKAKTIES PARAŠTĖJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIEŅOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atlikant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėnant čekį ar piniginę perlaidą.

Neseniai išėjusi laukta

Juozas Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

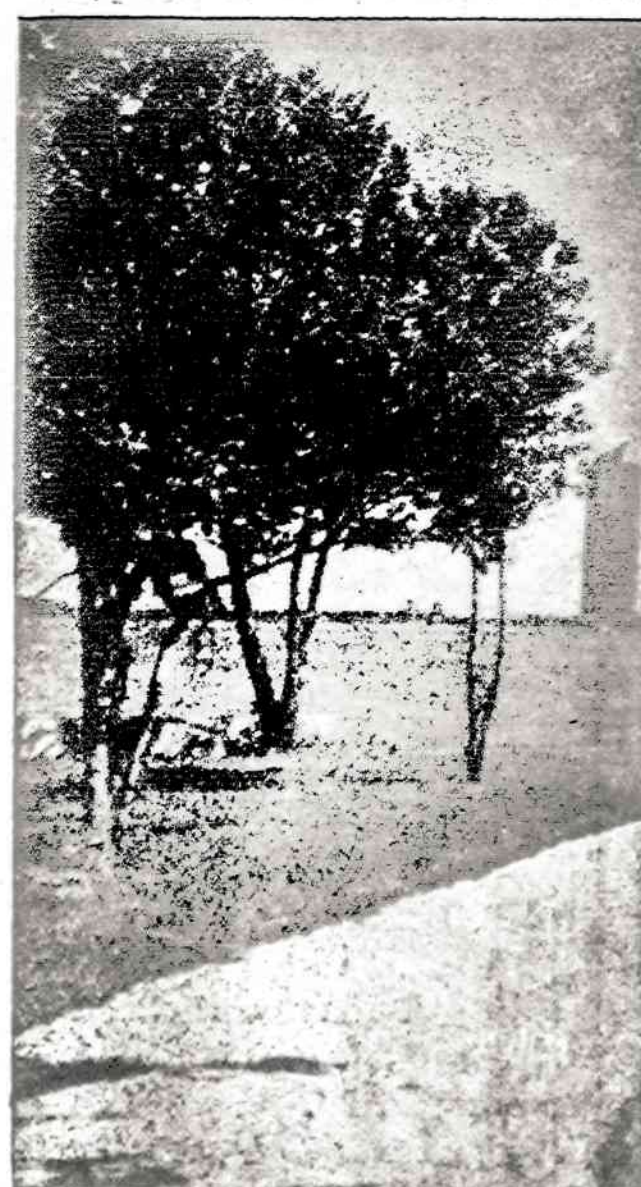
Ansamblių, chorų, grupės, užsakiškos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3078

Ištaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months, Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$36.00
pusei metų	\$18.00
trims mėnesiams	\$9.00
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.	

Kas lietuviams galvas apsuks?

Bendrai paėmus, lietuviai yra ramūs, nuoseklūs ir protingi žmonės. Jie pirmiausia ramiai išklausys, ko neįpranta, tai paprasčiausia, kad paašikintų, o vėliau iš tiksliai nustatytų faktų daro logiškas išvadas. Bet ši kartą lietuviams apsisuko galvos. Atrodo, kad kažkas jiems būtų paspaudęs ne tą mygtuką ir iš ramių, logiškai galvojančių žmonių padaręs nelietuvių.

Laimė, kad didelė lietuvių dauguma jau pradeda atsigauti. Kas buvo juoda, šiandien jau vėl juodai atrodo; kas buvo balta, tai akies retinoj ir vėl atsimuša balta spalva. Bet mūsų tarpe dar ir šiandien yra žmonių, kurie tebevaikšto apsuksom galvomis. Reikia stebėtis, kaip jie iki šio meto neparkrito ir nesusižeidė. Blogiausia, kad jie ir kitiems pataria vaikščioti apsuksom galvomis.

Kad Bronius Kviklys, problemos rimčiau nepanaginėjęs, marijonų laikraščio skaitytojams galėjo rašyti apie "30 Judo grašių vertą didžiosios gėdos dokumentą", tai netenka stebėtis. Tokį dalyką jis padarė ne pirmą kartą. Kas tiksliai Kviklio redaguojamą marijonų organą teskaito, tai dar šiandien mano, kad Gaila pasiuntė Simui Kudirkai pinigų Amerikon atvažiuoti. Kviklys žino, kad jis savo skaitytojams suko galvas, bet iki šio meto apsuksų galvų jiems neatsuko. Dar ir šiandien yra tokių Draugo skaitytojų, kurie tebetiki, kad Gaila buvo toks geraširdis ir pasiuntė Kudirkos šeimos kelienei reikalingus pinigų. Kviklys visad žiūrėjo į Rytų žvaigždę, tai nėra ko stebėtis, kad jis nori ir kitų galvas pasukti ta kryptimi.

Bet kad galvą apsisuko or Onai Labanauskaitei, Draugo korespondentei Jungtinėse Tautose, tai tenka stebėtis. Visi žinome, kad Labanauskaitė, tai ne Kviklys. Ji Kaune baigė teisių fakultetą, kuriame dėstė didokas būrys protingų lietuvių. Jie daugeliui studentų atsuko apsuksas galvas. Kaune išgytas žinias ji papildė Prancūzijos mokslo įstaigų žiniomis. Ji ne tik rašinėjo Lietuvojeėjusiems laikraščiams ir žurnalams, bet pati redagavo Kauneėjusią Moterį, Pavasarį ir net Jaunimo vadą. Bevadaudama, ji pati ryžosi atsukinėti apsuksas Lietuvos jaunimo galvas. Už tokią drąsą, tautininkai ją padėjo už groty ir bandė jos galvą vėl apsukti, bet ji užsispyrė. Pasiryžimas kitiems atsukinėti galvas, kaip tai darė universiteto profesoriai, jai nei kiek nepakenkė. Lietuvių tarpe ji įgavo kovotojos vardą. Ji gyne jaunimo teises, patarė jiems kovoti už savo teises, ginti demokratines idėjas, priešintis sauvalei, piktiui, melui.

Visi žinojome, kad Labanauskaitė rašo apie dalykus, kuriuos žino; kad netikslų žinių neduoda; kad jai ne Rytų žvaigždė, bet teisybė rūpi; kad kiekvienas jo-

PREZIDENTO GERALDO FORDO KALBA HELSINKIO KONFERENCIJOJE

(Tęsinys)

But those principles, though they are still being perfected, remain the guiding lights of an American policy and the American people are still dedicated, as they were then, to a decent respect for the opinions of mankind and to life, liberty and the pursuit of happiness for all peoples everywhere.

To our fellow participants in this Conference, my presence here symbolizes my country's vital interest in Europe's future. Our future is bound with yours. Our economic well being, as well as our security, is linked increasingly with yours.

The distance of geography is bridged by our common heritage and our common destiny. The United States, therefore, intends to participate fully in the

affairs of Europe and in turning the results of this conference into a living reality.

To America's allies: We in the West must vigorously pursue the course upon which we have embarked together, re-enforced by one another's strength and mutual confidence. Stability in Europe requires equilibrium in Europe. Therefore, I assure you that my country will continue to be a concerned and reliable partner.

Our partnership is far more than a matter of formal agreements. It is a reflection of beliefs, traditions and ties that are of deep significance to the American people. We are proud that these values are expressed in this document.

To the countries of the East: The United States considers that the principles on which

sios rašinys yra pamokinantys. Bet, ši kartą, vargšėlei, matyt, galva apsisuko. Ir svarbiausia, kad ji, vietoj savo galvą atsukti į tinkamą vietą, ryžosi, kaip Kviklys, kitiems lietuviams galvas sukti. Iš Jungtinių Tautų pačio svarbiausio centro Draugui ji parašė korespondenciją, kurią pavadino "Helsinkio išdavystė". O toliau apie tą "išdavystę" marijonų skaitytojus ji šitaip apšviečia:

"Ją ruošiant, niekur ir niekas entuziazmo neparodė; jai susirinkus, nebuvo žiežirbų; ją užbaigus, įsitikinta, kad ir ši kartą vienintelis laimėtojas buvo Maskvos imperialistai, ši kartą parodė daug kantrybės ir suktumo. Ir šitas kantrybės lydimas santūrumas atnešė jiems didelį laimėjimą — juk Helsinkio konferencija paskelbė neliečiamomis visas dabartines sienas. Bent jau Europoje. Aiškiau sakant, įteisino visus per paskutinį karą ir dar vėliau padarytus bolševikinės Rusijos svetimų teritorijų užgrobumus. Tame skaičiuje iškilmingu aktu atidavė Maskvai ir tris Pabaltijo valstybes — Lietuvą, Latviją ir Estiją. Dabar jau nebegalės Maskvai priminti, kad ji tuos kraštus yra okupavusi, nes toji okupacija Helsinkyje buvo įteisinta". (Draugas, 1975 m. rugp. 18 d., 1 psl.)

Būtų įdomu, kuriame Jungtinių Tautų stličiuje gul tie dokumentai, kuriais panelė Labanauskaitė vadovavosi. Lietuviams būtų dar įdomiau, kuris Jungtinių Tautų diplomatas tokias žinias jai pranešė, kad ir sienos neliečiamos ir Lietuva atiduota Maskvai.

Prezidentas Fordas Amerikos lietuviams, tame skaičiuje turėjo būti ir panelė Labanauskaitė, pasakė kad JAV Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimo prie Sovietų Sąjungos iki šio meto nepripažino, nepripažins to ir Helsinkio konferencijoje. Iš Helsinkio ateinančios žinios sako, kad ir ten prezidentas Lietuvos Maskvai neatidavė.

Britų premjeras Wilsonas parlamentui pareiškė, kad Helsinkio konferencija Rytų Europos sienų nenustatė ir kad britai nepripažįsta Oderio — Neisės sienos, o Labanauskaitė tvirtina, kad tos sienos neliečiamos. Britai Maskvai de jure teisių į Lietuvą nepripažįsta, o Labanauskaitė rašo, kad rusai Lietuvą gavo. Kad Rytų Europos sienos neliečiamos ir kad Lietuvą prijungta prie Sovietų Sąjungos, tvirtina tikrai Brežnevus ir... Labanauskaitė. Nejaugi seni josios draugai negali atsukti jai apsuksas galvos?

this Conference has agreed are part of the great heritage of European civilization, which we all hold in trust for all mankind.

To my country, they are not clichés or empty phrases. We take this work and these words very seriously. We will spare no effort to ease tensions and to solve problems between us, but it is important that you recognize the deep devotion of the American people and their Government to human rights and fundamental freedoms, and thus to the pledges that this Conference has made regarding the freer movement of people, ideas, information.

In building a political relationship between East and West, we face many challenges.

Berlin has a special significance. It has been a flashpoint of confrontation in the past. It can provide an example of peaceful settlement in the future.

The United States regards it as a test of detente and of the principles of this Conference. We welcome the fact that, subject to Four Power rights and responsibilities, the results of CSCE apply to Berlin, as they do throughout Europe.

Military stability in Europe has kept the peace. While maintaining that stability, it is now time to reduce substantially the high levels of military forces on both sides. Negotiations now underway in Vienna on mutual and balanced force reductions so far have not produced the results for which I had hoped.

The United States stands ready to demonstrate flexibility in moving these negotiations forward, if others will do the same. An agreement that enhances mutual security is feasible — and essential.

The United States also intends to pursue vigorously a further agreement on strategic arms limitations with the Soviet Union. This remains a priority of American policy.

General Secretary Brezhnev and I agreed last November in Vladivostok on the essentials of

a new accord limiting strategic offensive weapons for the next ten years. We are moving forward in our bilateral discussions here in Helsinki.

The world faces an unprecedented danger in the spread of nuclear weapons technology. The nations of Europe share a great responsibility for an international solution to this problem. The benefits of peaceful — unclear energy are becoming more and more important. We must find ways to spread these benefits while safeguarding the world against the menace of weapons proliferation.

To the other nations of Europe represented at this Conference: We value the work you have done here to help bring all of Europe together. Your right to live in peace and independence is one of the major goals of our effort. Your continuing contribution will be indispensable.

To those nations not participating and to all the peoples of the world: The solemn obligation undertaken in these documents to promote fundamental rights, economic and social progress and well being, applies ultimately to all peoples.

Can we truly speak of peace and security without addressing the spread of nuclear weapons in the world, or the creation of more sophisticated forms of warfare? Can peace be divisible between areas of tranquility and regions of conflict?

Can Europe truly flourish if we do not all address ourselves to the evil of hunger in countries less fortunate than we; to the new dimensions of economic and energy issues that underlie our own progress; to the dialogue between producers and consumers, between exporters and importers, between industrial countries and less developed ones; and can there be stability and progress in the absence of justice and fundamental freedoms?

Our people want a better future. Their expectations have been raised by the very real steps that have already been taken — in arms control, politi-

cal negotiations and expansion of contacts and economic relations. Our presence here offers them further hope. We must not let them down.

If the Soviet Union and the United States can reach agreement so that our astronauts can fit together the most intricate scientific equipment, work together and shake hands 187 miles out in space, we as statesmen have an obligation to do as well on earth.

History will judge this Conference not by what we say here today, but what we do tomorrow; not by the promises we make, but by the promises we keep.

Thank you very much, Mr. Chairman.

End (at 10:30 A. M. Helsinki time).

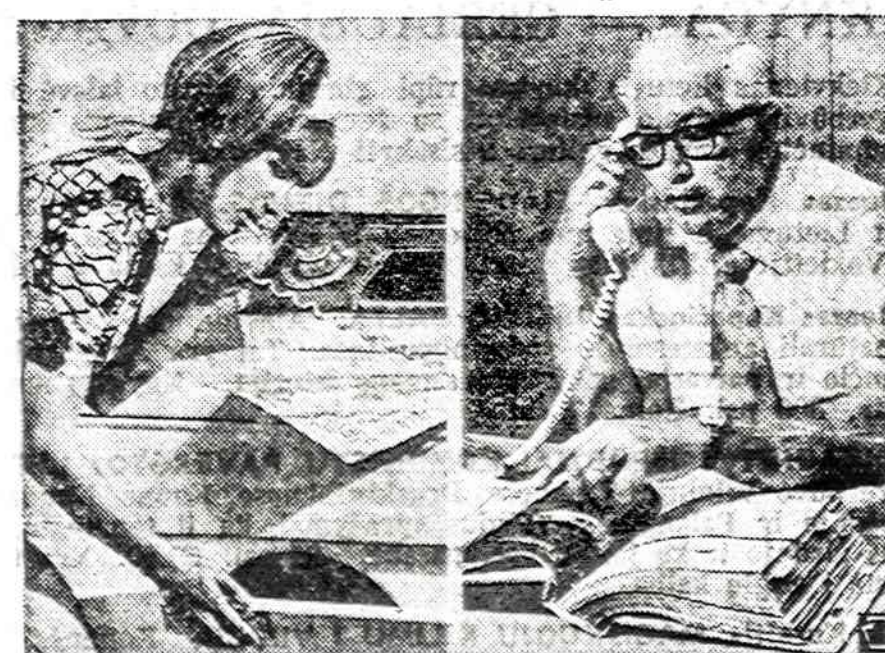
(Pabaiga)

DEARBORN, Mich. — Ford Motor kompanijos prezidentas Lee Iacocca pranešė, kad Fordo automobilių 1976 metams kainos bus pakeltos 4.7 nuošimčiais, imant pavyzdį iš General Motors kainų pakėlimo. GM paskelbė savo automobiliams kainas pakelti vidutiniškai \$268. Fordo kompanija, skaitoma antroji pasauliye produkcijos didumu, planuoja išleisti du milijonus dolerių naujų mažų automobilių gamybos išvystymui. Fordas dabar iš savo 171,000 melynkalnių darbininkų — tarnautojų inžinerijos ir technikos srityse beturi apie 1,000 bedarbių; šių metų pradžioje tokių turėjo apie 3,000.

TOKIO. — Taifūnas Phyllis per praeitą savaitgalį nusiautęs vakarinę Japoniją, užmušęs 19 žmonių ir 60 žmonių sužeidęs (dar 20 žmonių yra dingę be žinios), sugriovęs ar aplaužęs tūkstančius namų, pirmadienį pasuko į Japonijos jūrą ir apri-mo. Taifūnas iki 118 mylių per valandą smarkumo vėju ir neapsakomu lietuviu pridare daugybę kitokių nuostolių, numesė 129 kalnų šlaitus, pralaužė 23 tvenkinius, aptvėndė 17,000 namų ir t. t.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
LIEUVIO
DRAUGAS IR BIČIULIS

Expanded Service Helps Consumers Keep Cool

BENTON HARBOR, MICH. — Whirlpool customers will receive better personal assistance via the company's new Cool Line® telephone inquiry system.

APIE SENOVĖS INDUS IR JU GIMINYSTĘ SU LIETUVIAIS

9

- 29) Prof. dr. E. Fraenkel "Die baltischen Sprachen", Heidelberg, 1950
- 30) Prof. R. Frye "The Heritage of Persia", Cleveland, 1963
- 31) Dr. B. Gokhale "Ancient India", India 1959
- 32) Prof. C. Gordon "The Age of Attila", 1960
- 33) Prof. K. Goshal "India", 1914
- 34) Dr. L. Gray "The Mythology of All Races", New York, 1964, III t.
- 35) Prof. Dr. H. Guenther "Die nordische Rasse", Muenchen, 1934
- 36) Prof. L. Hayes "World History", New Kork, 1952
- 37) J. Hertmanowicz "Historical Outlines on Lithuania", 1921
- 38) Dr. M. Hesck "Letten, Litauer, Weissrussen", Wien, 1933
- 39) Prof. dr. V. Jungfer "Litauen", Leipzig, 1938

- 40) Prof. dr. J. Jurginis "Legendos apie lietuvių kilmę", Vilnius, 1971
- 41) Dr. C. Kephart "Races of Mankind", 1960
- 42) Prof. T. Knauer "O proishozhdenii imeni Rus", 1892
- 43) Prof. dr. E. Kieckers "Die Sprachstaemme der Erde", Heidelberg, 1931
- 44) O. Kolberg "Litwa", Warszawa, 1966
- 45) J. Kraszewski "Litwa", Warszawa, 1847, I t.
- 46) Prof. C. Lassen "Indische Altertumskunde", Bonn, 1847, I t.
- 47) Prof. C. Lassen "Indische Altertumskunde", Bonn, II t.
- 48) Prof. C. Lassen "Indische Altertumskunde", Leipzig, 1857, III t.
- 49) Prof. R. Latham "Elements of Comparative Philology", London, 1862
- 50) Prof. dr. R. Latham "Descriptive Ethnology", London, 1859, I — II t.
- 51) Prof. dr. R. Latham "Comparative Philology", London, 1962
- 52) Prof. G. Lawlinsen "The Histories of Herodotus", London, 1964
- 53) Prof. dr. Leist "Alt — arisches jus gentium", Jena, 1889
- 54) O. de Lubicz — Milosz "Les relations actuelles entre la Lithuanie et la Pologne" 1919

- 55) Prof. dr. A. Macdonell "Vedic Index of Names and Subjects", India, 1967, I t.
- 56) Prof. dr. A. Macdonell "Vedic Index of Names and Subjects", India, 1967, II t.
- 57) J. Maclercle "Le pays du Chevalier Blanc", Paris, 1930
- 58) Prof. dr. R. Majunder "The Vedic Age", London, 1951
- 59) Prof. W. Mannhardt "Mythologiscer Forschungen", London, 1884
- 60) Prof. Ad. Mickiewicz (Rimvydas) "Les Slaves", Paris
- 61) Prof. A. Meillet "Les langues dans l'Europe nouvelle", Paris, 1928
- 62) Prof. A. Meyer "Et Folk, der Wagner "Kovenhavn", 1895
- 63) Prof. dr. P. Miljukov "Očerki istorii russkoj kultury", Hague, 1964
- 64) Prof. T. Mommsen "Roemische Keschichte", Berlin, 1888
- 65) Dr. G. Muehlmann "Verzeichnis der geschichtlichen Namen", 1845
- 66) Prof. F. Mueller "Allgemeine Ethnographie", Wien, 1879
- 67) Prof. M. Mueller "The Science of Language", London, 1864

- 68) Dr. J. Muir "Original Sanskrit Texts", London 1868 I t.
- 69) Dr. J. Muir "Original Sanskrit Texts", London, 1871, II t.
- 70) Prof. M. Naidis "India", 1966
- 71) Dr. J. Negelein "Das Pferd im arischen Altertum", Koenigsberg, 1903
- 72) Prof. dr. L. Niederle "Puvod a počatky slovanu vychdnich", Praha, 1924
- 73) Dr. O. Norem "Time less Lithuania", Cleveland, 1967
- 74) Prof. F. Owen "The Germanic People", New York, 1960
- 75) A. Peterson "Old Lithuanian Songs", Kaunas, 1939

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĘ

DĖL A. SMETONOS KALTINIMŲ

(Tęsinys)

5) Dėl A. Smetonos kaltinimo kad jis vienoje savo kalboje tautininkų suvažiavime (1932) pasisakė prieš liberalizmą.

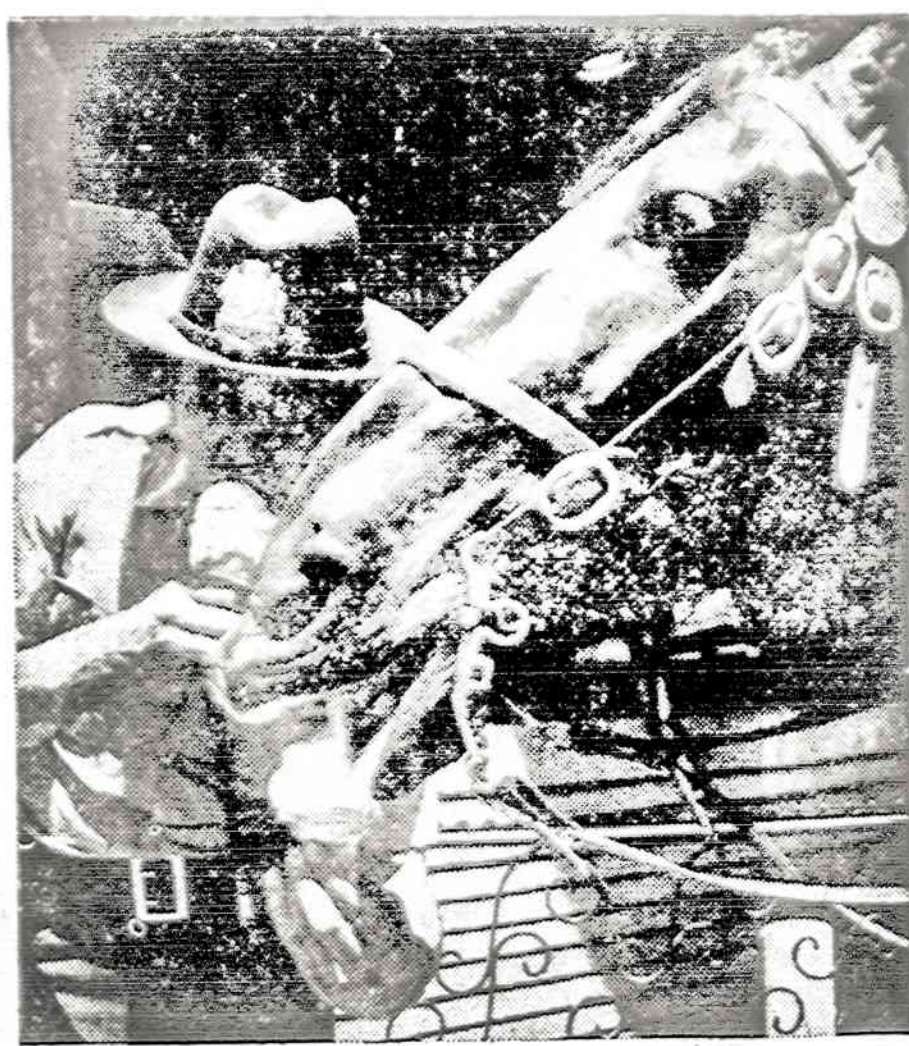
Andrius Joniškis prieš A. Sm. pažiūrą į liberalizmą pasisako iš esmės, savo priešingą pažiūrą motyvuodamas, ir tuo galima tik pasigėrėti. Tik, iš antros pusės, reikia pripažinti ir A. Sm. teisę ir laisvę turėti savo skirtingą nuomonę į liberalizmą, kaip tokią nuomonę turi daug žmonių, kaip ją kiek kitais požūriais prieš 111 metų turėjo ir popiežius Pijus IX-sis, pasmerkęs liberalizmą, kaip klaidingą, su krikščioniškuoju doros mokslu nesuderinamą, mokslą, įtraukdamas jį į "Syllabus errorum" savo 1864 m. encikliką "Quanta cura" priede.

6) Dėl A. Sm. nesilaikymo savo "garbės žodžio", kurį jis, "prispirtas prie sienos" davė kariškio perversmo vykdytojams gen. Kubiliūnui ir kitiems, karininkams, pažadėdamas jų nebausti.

Gen. Kubiliūną ir kitus tą perversmą vykdžiusius karininkus patraukė teismo atsakomybėn ir nubaudė įstatymais numatyta tvarka kariniai teismo organai (prokuratūra ir teismas), kurie vieni buvo kompetentingi tą daryti. Resp. prezidentas negalėjo tos bylos nei pažadėti nekelti, nei iškelto nutraukti. Todėl ir šis jam daromas priekaištas ar kaltinimas atkreiptas. Pagaliau, jei ką ir teisėtai būtų jis savo "garbės žodžiu" pažadėjęs kam padaryti, bet be savo laisvos valios, o tik kitų "prispirtas prie sienos", tai toks pažadas vistiek negalioja. Apskritai, kas kam reikia padaryti pagal įstatymą, tas daroma ne pagal kokį susitarimą, o pagal įstatyminę pareigą, kurios negalima jokių garbės žodžių kam "pasizadėti" nevykdyti.

7) Dėl pažeminimo Amerikos dēlo, kad ji yra demokratinė.

Jei A. Sm. anuo savo viešpatavimo metu būtų tikrai norėjęs Ameriką pažeminti dėl jos demo-

Karštą dieną ledus mėgsta ne tik žmonės, bet ir arkliai. Paveiksle matome Philadelphia policininką, nupirkusį ledų ne tik sau, bet ir arkliui. Teko pirkti vanilinius, bet jis tvirtina, kad arkliui geriau patinka šokoladiniai ledai.

Uptės Klubas

Uptės klubo piknikas

Jis buvo rugpjūčio 17 dieną Kay (buv. Liepos) darže. Diena pasitaikė nepaprastai graži ir malonus oras, tai ir svečių piknikautojų daug suvažiavo į upytę išvažiavimą. Pikniko komisija: Mary Radziukėnas, Kazimiera Stukienė ir Sofija Petrošius; darbininkai laiku suvažiavo ir visi laukė svečių.

Apie 2 valandą Jurgio Joniko orkestras pradėjo griežti ir jaunimas šokių šeimaitėms ir jų būrį ir senesnių. Vaisės prie baro ir virtuvėje visiems darbštėjė ir vyrai ir moterys šaukiamieji svečiai aptarnavo. Blynų ("pam-puškų") kepimą rengė Petkūnienė, Deikienė ir kitos. A. Radziukėnas pečių sutvarkė. Visi piknikautojai gerai nusitiekė.

Klubo pirm. Ona Condus su komisija sklandžiai pravedė dovanų laimėjimus.

Birželio 23 dieną Uptės klubo pikniką plačiau lietuvių sugadino, o šis piknikas lyg gamtūžė atsilygindama suteikė gražią dienele ir Uptės klubas džiaugiasi pasisekimu.

Baigiamasis žodis

Baigdamas šias savo pastabas, noriu dar žodį kitą pridėti dėl A. Smetonos "diktatūros" ir jo asmens.

Man atrodo, kad ta jo "diktatūra" tegul ir buvo diktatūra, bet vistiek palyginti švelni, nors dėl jos gal ir pačiam Andriui Joniškii teko nukentėti. O jei tokią ji buvo, tai tik dėl A. Smetonos asmens savybių. Jis vistiek nebuvo toks žiaurus, koks buvo Hitleris arba net ir kiti ano meto diktatoriai. Jei gruodžio 17 perversmo palietiesiems karta net ir skaudžiai teko nukentėti, tai ką gi padarysi, kad to susilaikytų visų perversmų palietieji, kai perversmai pasiseka, o kai jie nepavyksta, tai jų vykdytojams tenka atkarti už savo "klaidą" sava galva ar ilgo mirties laisvės atėmimo bausme. Vae victis — vargas nugalėtiejiems, kaip yra pasakęs romėnų rašytojas Titus Marcus Plautus, vaizduodamas brutalių elgiamų su visais nugalėtaisiais. Gaila, kad taip yra, bet tai faktas.

Tiktai, praėjus nuo to nelaimingo 1926.XII.17 d. perversmo kone 50 metų, taipgi ir nuo A. Smetonos viešpatavimo kelioms dešimtims metų, stenkimės tuos jau tolimos praeties įvykius ir vieni kitų klaidas bei nusizengimus teisei ar moralei nagrinėti labai šaltai, blaiviu protu, imant dėmesį visas ano jau seno meto aplinkybes ir faktus, ne tik mūsų kaltininkus pakaltinančius, bet ir jų kaltę švelninančius, kartais net ir ją visai naikinančius.

Būkime vieni kitiems teisingi ir atlaidūs. Dėl tų praeties įvykių nesuapikime ir nenekime mūsų visų vienybei, kurios mums šiandien labai ir labai reikia kovoti su mūsų taautos ir valstybės priešu, su Lietuvos okupantu.

(Pabaiga)

TRUMPAI

— Juozas Šmotelis, vienas iš pagrindinių Naujienų steigėjų, jų nuolatinis skaitytojų mėgiamas bendradarbis, taip pat originalios studijos apie senovės lietuvių tikėjimą ir jų dievus autorius, nenutrūkstamai bendradarbiauja ir padeda Naujienoms. Vakar jis atsiuntė tokį

KOREKTūros KLAIDOS ATITAIŠYMAS:

1975.VIII.18 d. "Naujienose", teisininkų puslapyje, P. Stravinskio str. "Valstybės teismas ir žmonių bylinėjimas jame", pirmoje skiltyje, 6-je pastra. atspausdinta: "Der Kampf ums Recht", o turėjo būti: "Der Kampf um's Recht".

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

DINING ROOM HELP
EXPERIENCED
BUS BOYS — WAITRESSES
Must have 2 years experience.
5 Day Week. Steady Work.
Good pay and other benefits.
UNIVERSITY CLUB
76 E. MONROE ST.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

67th and CALIFORNIA AREA — 6 rooms, 2nd floor. Adults. No pets. Security references required. Immediate occupancy. PR 6-6997.

laišką: "Elena Micevičienė, gyvenanti 7145 So. Washtenaw, įteik man \$10 auką ir širdingus linkėjimus Naujienoms, o visa tai aš jums šiuo laiškeliu siunčiu. Micevičienė baigia devintą dešimtį metų, skaito tik su papildomu stiklu, bet skaito Naujienas kas dieną, jų laukia ir ketina toliau skaityti". Naujienos dėkoja p. E. Micevičienė už auką bei gerus linkėjimus, vėlinamos jai geros sveikatos ir ilgo amžiaus.

— SLA 228 vyrų kuopos piknikas Vyčių sodelyje labai gerai pavyko. Jam vadovavo visuomenės veikėjas sol. Algirdas Brazis, padedamas darbuotojų komiteto iš kuopos ir kitų organizacijų bei veiklos sričių: John Evans Jr., Vyto Užnys, Stanley Molis, Vincė Samoška, Jonas Drevins, Peter Jasaitis, Raimondas Radauskas, Juozas Laurinaitis ir dar daugelis kitų. Jiems padėjo Lietuvos Vyčių ir kitų organizacijų veikėjas — Estelle Rodgers, Irena Sankutė, Della Zunas, Linda ir Alvena Užnytės, taip pat dar daugelis kitų. Gausios svečiai buvo patenkinti šiuo pobūviu ir pikniku.

— Ponia Ona Biežienė iš Oak Lawn apylinkės po operacijos Christ ligoninėje buvo grįžusi į namus, bet vėl išvyko į tą patį ligoninę papildomiam gydymui. Gausūs draugai bei organizacijų bendradarbiai jai siunčia gerus linkėjimus.

— Jonas G. Evans sutiko įeiti į Naujienų rudens pikniko rengėjų komitetą. Piknikas įvyks rugsėjo 7 d. Polonia Grove, prie 46-tos ir Archer Ave. Visi prašomi dalyvauti.

— Centrinė YMCA kolegija, 211 W. Wacker Dr., ši rudenį ruošia latvių kalbos kursų tos kalbos nemokantiems.

— Thomas E. Bačkus, gyvenęs 6337 So. Campbell ir 2345 W. 67 St. Chicagoje, staiga mirė rugpjūčio 14 d. Šv. Kryžiaus ligoninėje. Jo giminės bei artimieji prašomi atsiliepti kreipiantis į John G. Evans, 6845 So. Western Ave. Telef. RE 7-8600.

— Irena Sankutė, Edwardas Krivickas, Eleonora Laurin, Leonas Paukšta ir Jonas G. Evans išrinkti atstovais į Lietuvos Vyčių seimą. Seimas vyks New Yorke, rugpjūčio 21–24 d.

— Richardas Shlaustas, savininkas Diamond Head restorano ir svetainės, esančios Columbus Ave., ties Kedzie Ave., dovanojo dvejus pietus 2 laimingiesiems Naujienų pikniko dalyviams, kurie bus specialiais sav. Shlausto svečiais. Naujienų vadovybė dėkinga lietuviškų reikalų rėmėjui R. Shlaustui už jo nuolatinę paramą ir didelį dėmesį lietuviškos spaudos reikalams.

— Julijos restoranas, anksčiau buvęs prie 47-tos ir Western Ave., persikėlė į naują vietą, 4440 So. Western Ave. Telef. 847-9400. Didysis atidarymas bus rugpjūčio 30 d. ir teikiamas toks pat geras patarnavimas ir maistas, kaip anksčiau. Atkaras 7 dienas savaitėje, darbo dienomis nuo 5 val. ryto iki 8 val. vak. Sekmadieniais nuo 7 val. ryto iki 8 val. vak. (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS

IR ŽEMAIMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTORA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MORINIS BUNGALOW ant 43' sklyp. Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple. Nebrangus.

2 BUTŲ po 4½ kamb. 17 metų. 30' sklypas. Centrinis šildymas kiekvienam butui atskirai. Tik \$43,000.

4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kamb. 2 auto garažas. Centrinis šildymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta.

10 BUTŲ MŪRAS. Naujas šildymas. Geros pajamos. Dideli kamb. ir kabinai.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance. Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

SUNLAND REALTY
4511 4th Street North.
St. Petersburg, Florida 33703
Tel. 813-527-0696. Lietuvis Realitor

ANTON L. MAURAGAS.
Jis maloniai patarnaus lietuviams, kurie nori pirkti ar parduoti namus.

MARQUETTE PARKE parduodamas 2 miegamųjų bungalow, gazu šildomas, su centriniu vėsinimo irengimais, atnaujinta virtuvė, pilnu beismantu, 2½ mašinų garažu. Duokite pasiūlymą. Skambinti Al. Karan (Karanus-kul). CALVELLE REALTOR, Tel. 636-1111.

Visų rūšių namų apšildymo specialistas JOHN PUCETA.
Telefonas 925-4661. SK.

— Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiesiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantių ir pakliti įvairių tipų bendradarbiavimą visiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politiko laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus. (Pr.)

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įtaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PRIEŠ MOKSLO METUS

7 KAMB. MŪRO REZIDENCIJA. 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. \$29,750.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Irenagas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. \$35,700.

GRAZUS GEORGIAN 5 kamb. 40 pėdų lotas. 2 auto garažas. Arti ofiso. Jau turime raktą. \$18,250.

8 BUTŲ MŪRAS. naujas gazu šildymas. nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūsų. \$71,700.

6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas. Marquette Parke. \$23,900.

LIUKSUS 10 METŲ MŪRO rezidencija. 3 miegamieji, 2 vonios, karpetai, beismanto gražumėlis. Kampinis 40 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37,850.

1½ AUKSTO. 18 metų mūras, 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūsų. Liga verčia atiduoti. \$33,500.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKSTŲ MŪRAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismante, naujas gazu šildymas. Geras garažas. Arti mūsų. \$26,500.

PLATUS LOTAS su garažu. Arti Maria High. Pigus. \$5,900.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVAIRO DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILN. JAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

M. A. SIMKUS
Real Estate. Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminų iškviatimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irenųjų mieste ir užmiesie naujus ir perstatu senus visu rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stoqu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

Call: Frank Zapols
3208½ W. 95th St.
GA 4-8454

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$60 pusmėčiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis:

A. LAURAITIS

4645 So. Ashland Ave.

523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: REPUBLIC 7-1941

JEI "NAUJENAS" TU

SKAITYSI, TAI IR KITAM

PASAKYSI, KAD JOS RAŠO

TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA

SVIESĄ.